

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра філософії та міжнародної комунікації

ЗАТВЕРДЖЕНО
Юридичний факультет

“18” червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ЛОГІКА

Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

Спеціальність D8 «Право»

Освітня програма «Право»

Юридичний факультет

Розробник: доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації,
кандидат філософських наук, доцент, Ірина

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Логіка є обов'язковою дисципліною у рамках освітньої програми з права, яка сприяє формуванню навичок системного та критичного мислення, аналізу та обґрунтування правових позицій. В рамках курсу вивчаються основи формальної логіки, логіка висловлювань, логіка предикатів, логічні операції, логічні помилки та аргументація, а також логічний аналіз правових текстів і документів. Особлива увага приділяється застосуванню логічних методів для аналізу правових проблем, формулювання правових висновків і побудови аргументованих суджень. Здобуті знання сприяють розвитку здатності до системного та критичного аналізу правових явищ і документів, що є необхідним для подальшого професійного застосування у галузі права. Навчальна дисципліна має прикладну спрямованість і слугує основою для ефективного оперування правовою інформацією і формування правових аргументів.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь

Освітній ступінь	Першого (бакалаврського) ОП
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D8 Право
Освітня програма	Право
Факультет	Факультет Юридичний

Характеристика навчальної дисципліни

Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	Екзамен

Показники навчальної дисципліни

для денної та заочної форм здобуття вищої освіти (повний термін навчання)

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	—
Семестр	1	—
Лекційні заняття	30 год.	—
Практичні, семінарські заняття	30 год.	—
Самостійна робота	60 год.	—
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	—
Форма контролю	Екзамен	—

Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: Мета дисципліни полягає у формуванні у студентів здатності застосовувати логічне мислення для аналізу правових явищ, обґрунтовувати правові позиції та критично оцінювати правові документи з урахуванням їх системного та контекстуального значення.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Логіка» (за їх наявності)

Набуття компетентностей

ЗК1 — Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК8 — Здатність бути критичним і самокритичним.

СК12 — Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13 — Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК16 — Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання

РН1 — Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

PH5 — Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

PH6 — Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

PH11 — Мати базові навички риторики.

PH12 — Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

PH19 — Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

PH20 — Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)					Кількість годин (заочна форма)			
	тижні	л	лаб	с.р.	усього	л	п	с.р.	усього
Модуль 1. Теоретичні засади логічного знання. Поняття і судження як форми міркування									
Тема 1. Предмет, метод і значення логіки	-	4	-	5	13	-	-	-	-
Тема 2. Поняття як форма міркування	-	4	-	5	13	-	-	-	-
Тема 3. Логічні відношення між поняттями	-	4	-	10	18	-	-	-	-
Тема 4. Судження як форма міркування	-	5	-	10	19	-	-	-	-
Разом за модулем 1	-	17	0	30	47	-	-	-	-
Модуль 2. Умовивід. Логічні основи теорії аргументації									
Тема 1. Загальна характеристика умовиводів. Безпосередні умовиводи	-	5	-	10	20	-	-	-	-
Тема 2. Індуктивні умовиводи. Умовиводи за аналогією	-	4	-	10	18	-	-	-	-
Тема 3. Логічні основи теорії аргументації	-	4	-	10	19	-	-	-	-
Разом за модулем 2	-	13	0	30	43	-	-	-	-

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)					Кількість годин (заочна форма)			
	тижні	л	лаб	с.р.	усього	л	п	с.р.	усього
Курсовий проект (робота) з _____ (якщо є в навчальному плані)									
Усього годин	-	30	0	60	90	-	-	-	-

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет, метод і значення логіки	4
2	Тема 2. Поняття як форма міркування	4
3	Тема 3. Логічні відношення між поняттями	4
4	Тема 4. Судження як форма міркування	5
5	Тема 5. Загальна характеристика умовиводів. Безпосередні умовиводи	5
6	Тема 6. Індуктивні умовиводи. Умовиводи за аналогією	4
7	Тема 7. Логічні основи теорії аргументації	4
Всього годин		30

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і значення логіки.	4
2	Поняття як форма міркування.	4
3	Логічні операції з поняттями.	4
4	Судження як одна з форм мислення. Складне судження та його види	4
5	Поняття умовиводу. Безпосередні умовиводи	5
6	Дедуктивні умовиводи. Індуктивні умовиводи	4
7	Логічні основи теорії аргументації та еристика.	5
Всього годин		30

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історичні взаємозв'язки між логікою і правом	5
2	Логічні особливості правових понять	5
3	Структура та логічні властивості правових норм	10
4	Закони логіки та юридичне мислення	10
5	Роль формалізованої дедукції в юридичній теорії та практиці	10
6	Логічні основи доказування у судовому дослідженні	10
7	Логічні засоби дослідження слідчих версій	10
Всього годин		60

Методи навчання

Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- Усне опитування для перевірки розуміння теоретичних засад логіки та формулювання логічних суджень
- Тестування для оцінки знань щодо логічних операцій, формальних систем та логічних помилок
- Аналіз логічних аргументів у правових текстах та документах
- Практичне завдання з побудови логічних схем та аргументаційних ланцюгів
- Критичне оцінювання логічних помилок у правових текстах
- Захист практичних, вирішення задач

Методи навчання:

- Лекція з використанням презентацій та інтерактивних обговорень для пояснення теоретичних засад логіки
- Практичні заняття з аналізу правових текстів та побудови аргументів
- Розв'язання логічних задач та вправ у групах для формування навичок критичного мислення
- Обговорення та аналіз реальних правових кейсів з застосуванням логічних методів

- Кейс-стаді для практичного застосування логічних навичок у правовій сфері
- Практико-орієнтованого навчання
- Навчальних дискусій та дебат
- Гейміфікованого навчання
- Командної роботи, мозкового штурму

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 1. Теоретичні засади логічного знання. Поняття і судження як форми міркування		
Лабораторна робота. Історичні взаємозв'язки між логікою і правом	ПРН 1, ПРН 6, ПРН 12. Цей модуль спрямований на ознайомлення студентів із базовими поняттями логіки та їх застосування у правовій сфері. Студенти здобудуть знання про структуру та логічні властивості правових норм, а також навички аналізу та формулювання правових суджень, що є важливими для формування обґрунтованих правових висновків. Вивчатимуться логічні закони, що лежать в основі юридичного мислення, а також способи застосування логіки для аналізу правових понять та аргументів.	20
Лабораторна робота. Логічні особливості правових понять		20
Самостійна робота. Структура та логічні властивості правових норм		30
Самостійна робота. Закони логіки та юридичне мислення		30

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Умовивід. Логічні основи теорії аргументації		
Самостійна робота. Роль формалізованої дедукції в юридичній теорії та практиці	ПРН 1, ПРН 6, ПРН 12. Модуль присвячений вивченню логічних основ формулювання та оцінки аргументів у правовій сфері. Студенти навчаються аналізувати логічну структуру доказів, застосовувати формалізовані методи дедукції для побудови правових висновків, а також досліджувати слідчі версії з позиції логіки. Це дозволить їм більш обґрунтовано та переконливо викладати свої думки у правовій практиці та судових процесах.	20
Самостійна робота. Логічні основи доказування у судовому дослідженні		20
Модульна контрольна. Модульна контрольна робота 1		30
Модульна контрольна. Модульна контрольна робота 2		30
Всього за модулем 2		100
конференція		5
Навчальна робота (разом за семестр)		70
Підсумковий екзамен		30
Разом за курс		100

Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/ залік)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/ залік)
0-59	незадовільно

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Лабораторні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни. Перескладання модульних робіт допускається за наявності поважних причин у визначені кафедрою строки.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування, використання сторонніх матеріалів і несанкціонованих пристроїв під час виконання контрольних робіт, заліку або екзамену заборонено.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. Пропуски відпрацьовуються згідно з індивідуальним графіком та правилами кафедри.

Навчально-методичне забезпечення

-електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3796>);

-<https://prometheus.org.ua/courses-catalog/>;

-<https://zno.osvita.ua/master/tznpk/>;

-<https://learning.ua/matematyka/lohika/>;

-Матвієнко І.С. (2023) Практикум з логіки для студентів спеціальності «Право». Київ. 55 с.;

-Матвієнко І.С. (2026) Методичні вказівки з дисципліни логіка для юристів (студентів ОС “Бакалавр”). Київ. 58 с. ;

Рекомендовані джерела інформації

1. Колотілова Н. А. (2024) Логіка і риторика: ретроспектива взаємозв'язку. Київ. 280 с.
2. Конверський А.Є. (2024). Логіка: Підручник для студентів юридичних факультетів (6-те вид., перероб. та доп.). Київ: Центр учбової літератури. 424 с.

3. Ковальчук О. Я. (2025). Логіка для юристів: Підручник. Тернопіль: ЗУНУ. 242 с.
4. Надурак В. (2026). Критичне мислення по-доброму. Київ: Дух і Літера. 432 с.
5. Тетарчук І.В. (2021). Логіка для юристів. Для підготовки до іспитів: Навчальний посібник. Київ: ЦУЛ. 150 с.
6. Сторожук С.В., Матвієнко І.С. (2019). Практикум з логіки для юристів. Київ. 56 с.
7. Сторожук С.В., Гоян І.М., Матвієнко І.С. (2020). Логіка: навчальний посібник. Київ. 370 с.
8. Тимошенко О. І., Ягодзинський С. М. (2025). Логіка та критичне мислення: навчальний посібник. Київ: Олді+. 248 с.
9. Chatfield, T. (2022). Критичне мислення. Аналізуй, сумнівайся, формуй свою думку. Київ: Vivat. 304 с.
0. Cotton, D. R., Cotton, P. A., Shipway, J. R. (2023). Chatting and cheating: Ensuring academic integrity in the era of ChatGPT. Innovations in Education and Teaching International, 1–12.
1. Хоменко І. (2025) Логіка: теорія та практика. Київ. 300 с.